

Notat

2. aug. 2016

Orientering om Kommissionens forslag vedr. bøder og pålæg til Portugal og Spanien pga. manglende efterlevelse af Stabilitets- og Vækstpagten

Resume

Rådet (ECOFIN) vedtog 12. juli 2016 beslutninger vedr. Portugal og Spaniens manglende efterlevelse af Stabilitets- og Vækstpagten (jf. samlenotatet herom oversendt til Folketingets Europaudvalg 30. juni 2016 og den skriftlige forelæggelse af 7. juli s.å.). Kommissionen har 27. juli 2016 som opfølgning herpå offentliggjort forslag til rådsbeslutninger vedr. bøder, hvor der lægges op til ikke at uddele bøder, og forslag til optrapning af underskudsproceduren i form af såkaldte pålæg til de to lande. Der gennemføres en skriftlig procedure i Rådet om forslagene som følge af bundne, korte frister i regelsættet.

Baggrund

Portugal fik i 2013 (i forlængelse af tidligere henstillinger) en henstilling under proceduren for uforholdsmæssigt store underskud (EDP-henstilling) om at bringe det nominelle offentlige underskud under 3 pct. af BNP senest i 2015. Portugals underskud i 2015 er i Kommissionens forårsprognose (af 3. maj 2016) opgjort til 4,4 pct. af BNP, og fristen blev dermed ikke overholdt. I 2016 ventes ifølge Kommissionens forårsprognose et underskud på 2,7 pct. af BNP.

Spanien fik i 2013 (også i forlængelse af tidligere henstillinger) en henstilling med frist i 2016. Spaniens underskud i 2016 er i Kommissionens opdaterede forårsprognose¹ (af 19. juli 2016) skønnet til 4,6 pct. af BNP, og fristen ser dermed ikke ud til at blive overholdt. I 2017 og 2018 ventes ifølge den opdaterede forårsprognose et underskud på 3,3 pct. hhv. 2,7 pct. af BNP.

Desuden har hverken Portugal eller Spanien gennemført de krævede strukturelle budgetforbedringer, som fremgår af deres henstillinger. ECOFIN vedtog i lyset af dette 12. juli 2016 beslutninger (traktatens artikel 126.8) om, at Portugal og Spanien ikke har gennemført tilstrækkelige tiltag til efterlevelse af deres henstillinger.

Proces

Som opfølgning på ECOFIN's beslutning om manglende efterlevelse har Kommissionen 27. juli 2016 offentliggjort forslag til rådsbeslutninger vedr. bøder og vedr. pålæg (en ny skærpet henstilling som led i optrapning af underskudsproceduren) til Portugal og Spanien. Det er kun eurolandene, som er omfattet af bestemmelserne om pålæg og sanktioner, og det er kun eurolandene (undtagen lan-

---

¹ Kommissionen har opdateret forårsprognosen 2016 for udvalgte større lande.

det selv), som kan stemme om forslag under Stabilitets- og Vækstpagten, der vedrører eurolande.

Kommissionens forslag til **pålæg** skal behandles af Rådet indenfor to måneder fra rådsbeslutningen om manglende efterlevelse. Et pålæg indeholder, ligesom henstillinger, en frist for at bringe det nominelle underskud under 3 pct. af BNP, årlige krav til størrelsen på de nominelle underskud samt årlige krav til strukturelle budgetforbedringer. Derudover indeholder et pålæg også krav om konkrete tiltag og evt. frister for gennemførelsen af disse. Forslag om pålæg har hjemmel i TEUF artikel 126, stk. 9, og der træffes afgørelse med omvendt kvalificeret flertal² blandt de stemmeberettigede eurolande.

Kommissionen skal desuden, indenfor 20 dage efter rådsbeslutninger om manglende efterlevelse af henstillinger til eurolande, fremsætte forslag til **bøder** på som udgangspunkt 0,2 pct. af BNP. Kommissionen kan i velbegrundede tilfælde foreslå en lavere bøde eller foreslå, at der ikke gives en bøde. De pågældende eurolande har 10 dage (efter rådsbeslutningerne om manglende efterlevelse af henstillingerne) til at fremføre argumenter for en lavere eller ingen bøde, som Kommissionen kan tage i betragtning i sine forslag. Kommissionens forslag vedr. bøder vil være vedtaget medmindre Rådet (eurolandene) modsætter sig senest 10 dage efter, at Kommissionen har fremsat sit bødeforslag. Forslag om sådanne sanktioner under Stabilitets- og Vækstpagten kan inden for denne frist kun ændres af Rådet, hvis ændringen har støtte af et *superkvalificeret* flertal³ blandt de stemmeberettigede eurolande.

Portugal og Spanien har hhv. 18. juli og 13. juli 2016 fremsendt deres begrundede anmodninger om nedsættelse af bøderne. De to lande henviser hver især bl.a. generelt til de substantielle budgetforbedringer og strukturelle reformer, som er gennemført i de to lande i de seneste år, og de forpligtelser til yderligere budgetforbedringer, man har påtaget sig over de kommende år, herunder for at korrigere underskuddet inden for de nye frister.

Grundet de ovennævnte frister for Rådets behandling af forslag fra Kommissionen vedr. bøder og pålæg under Stabilitets- og Vækstpagten, vil Kommissionens forslag vedr. Portugal og Spanien blive behandlet i en skriftlig procedure i Rådet. Den skriftlige procedure er igangsat 2. august 2016 med frist 8. august 2016.

Udover bøder i regi af Stabilitets- og Vækstpagten, ventes Kommissionen også at fremsætte et forslag om eventuel suspendering af (en del af) forpligtelserne under

---

² Dvs. at Kommissionens forslag anses for vedtaget, medmindre et kvalificeret flertal stemmer i mod. Et kvalificeret flertal udgøres af mindst 55 pct. af Rådets stemmeberettigede medlemmer (dvs. 10 eurolande i dette konkrete tilfælde), der repræsenterer mindst 65 pct. af befolkningen i de stemmeberettigede lande.

³ Et *superkvalificeret* flertal udgøres af mindst 72 pct. af Rådets stemmeberettigede medlemmer (dvs. 13 eurolande i dette konkrete tilfælde), der repræsenterer mindst 65 pct. af befolkningen i de stemmeberettigede lande.

EU's struktur- og investeringsfonde (ESIF) overfor Portugal og Spanien. Kommissionen har endnu ikke fremlagt forslag herom.⁴

Indhold

Kommissionens forslag om pålæg og forslag vedr. bøder til Portugal og Spanien af 27. juli 2016 har følgende indhold:

Portugal

Kommissionen har stillet forslag til Rådet om, at Portugal ikke tildeles en bøde. Annulleringen af bøden begrundes med, at Portugal på trods af vanskelige økonomiske forhold overordnet set har gennemført væsentlige finanspolitiske stramninger i perioden 2010-2014 og gennemgribende strukturreformer. Desuden fremhæves det, at Portugal har tilkendegivet, at man om nødvendigt vil gennemføre tiltag for at forhindre eventuelle budgetoverskridelser i 2016, samt yderligere budgetforbedringstiltag i 2017 og strukturreformer på væsentlige områder, inkl. reformer for at understøtte banksystemets stabilitet. Kommissionen har fundet disse argumenter tilstrækkelige til at annullere bøden.

Kommissionen har også stillet forslag til Rådet om at tildele Portugal et pålæg med frist for at bringe underskuddet under 3 pct. af BNP i år (2016). Pålægget indeholder et krav om at nedbringe det nominelle underskud til 2,5 pct. af BNP i 2016. Kommissionen foreslår, at opgørelsen af det nominelle underskud skal korrigeres for eventuel støtte til banker. Pålægget indebærer, at Portugal skal fastholde den strukturelle balance uændret i 2016 sammenlignet med 2015. Det vurderes at kræve budgetforbedrende tiltag med direkte provenuvirkninger på 0,25 pct. af BNP i 2016, idet den strukturelle budgetstilling ved gældende politik ellers skønnes at ville udvise en mindre svækkelse, *jf. tabel 1*. Derudover pålægges Portugal bl.a. at gennemføre de besparelser, der fremgår af landets stabilitetsprogram, herunder yderligere udgiftskontrol vedr. offentlige køb af varer og tjenester, samt yderligere supplerende tiltag af strukturel karakter for at nå de strukturelle strammingskrav. Portugal skal desuden være klar til at vedtage yderligere tiltag, hvis negative risici for de planlagte budgetter materialiserer sig. Portugal skal 15. oktober 2016 rapportere om sine gennemførte tiltag mhp. at nå målene.

---

⁴ Der er ikke nogen fast tidsramme for fremsættelsen af disse forslag. Det ventes, at Kommissionen vil fremsætte sådanne forslag på et senere tidspunkt efter en dialog med Europa-Parlamentet. Sådanne forslag vil have hjemmel i art. 23, stk. 9 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning 1303/2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond, og både euro- og ikke-eurolande (også det berørte land) vil have stemmeret. Der træffes afgørelse med omvendt kvalificeret flertal (således at Kommissionens forslag vedtages, medmindre der er et kvalificeret flertal imod i Rådet).

Tabel 1**Portugals offentlige finanser**

	2015	2016
Pct. af BNP		
Underskud ved uændret politik	4,4	2,7
<i>Krav i pålæg</i>	-	2,5
Strukturel budgetforbedring ved uændret politik	-0,60	-0,20
<i>Krav i pålæg</i>	-	0,0

Kilde: Kommissionens forårsprognose 2016 og Kommissionens forslag til pålæg til Portugal

Spanien

Kommissionen har stillet forslag til Rådet om, at Spanien ikke tildeles en bøde. Annulleringen af bøden begrundes med, at Spanien på trods af vanskelige økonomiske forhold har gennemført gennemgribende strukturreformer og væsentlige budgetforbedringer i de seneste år (særligt i 2012 samt i nogen grad i 2013). Hertil kommer fremadrettede budgetforbedringstiltag annonceret af den spanske regering bl.a. vedr. kontrol af regionernes udgifter og styrkelser i opkrævningen af selskabsskatter. Kommissionen har fundet disse argumenter tilstrækkelige til at annullere bøden.

Kommissionen har også stillet forslag til Rådet om at tildele Spanien et pålæg med frist for at bringe underskuddet under 3 pct. af BNP i 2018. Pålægget indeholder et krav om at nedbringe det nominelle underskud til 4,6 pct. af BNP i 2016 og 3,1 pct. af BNP i 2017 samt 2,2 pct. af BNP i 2018. Pålægget indebærer, at Spanien ikke behøver at ændre finanspolitikken i 2016, der indebærer en strukturel lempelse på 0,4 pct. af BNP, men pålægget stiller krav om strukturelle budgetforbedringer på 0,5 pct. af BNP i 2017 og 0,5 pct. af BNP i 2018. Det vurderes at kræve budgetforbedrende tiltag med direkte provenuvirkninger på netop 0,5 pct. af BNP i både 2017 og 2018, idet den strukturelle budgetstilling ved gældende politik skønnes at ville være stort set uændret i disse år, *jf. tabel 2*. Derudover pålægges Spanien at gennemføre tiltag, der styrker de finanspolitiske rammer, herunder bl.a. automatiske korrektionsmekanismer ved overskridelser af mål for underskud, gæld og udgifter mv., samt forbedrede rammer for og kontrol med offentlige indkøb. Spanien skal desuden være klar til at vedtage yderligere tiltag, hvis negative risici for de planlagte budgetter materialiserer sig. Spanien skal 15. oktober 2016 rapportere om sine gennemførte tiltag mhp. at nå målene.

Tabel 2**Spaniens offentlige finanser**

	2015	2016	2017	2018
<i>Pct. af BNP</i>				
Underskud ved uændret politik	5,1	4,6	3,3	2,7
<i>Krav i pålæg</i>	-	4,6	3,1	2,2
Strukturel budgetforbedring ved uændret politik	-0,9	-0,40	-0,10	0,0
<i>Krav i pålæg</i>	-	-0,40	0,50	0,50

Kilde: Kommissionens opdaterede forårsprognose 2016 og Kommissionens forslag til pålæg til Spanien

Medlemslandenes holdninger

Der ventes at være tilstrækkelig støtte til Kommissionens forslag blandt de stemmeberettigede eurolande.

Det bemærkes, at Danmark, som ikke-euroland, ikke har stemmeret i sager under Stabilitets- og Vækstpagten om eurolande. Den danske regering lægger dog generelt principielt stor vægt på, at EU-landene lever op til EU's fælles finanspolitiske regler, herunder at landene efterlever deres konkrete henstillinger og pålæg, så finanspolitikken understøtter tilliden og lave renter samt en sund økonomisk udvikling i de enkelte lande og i EU som helhed og forebygger nye gældskriser. Regeringen lægger også vægt på, at Kommissionen og Rådet håndhæver de fælles regler på EU-niveau.

Regeringen noterer sig, at Kommissionen som begrundelse for sine forslag om annullering af bøder henviser til, at Portugal og Spanien gennem de seneste udfordrende år har gennemført betydelige budgetforbedringer og strukturelle reformer bl.a. i sammenhæng med deres nu afsluttede låneprogrammer. Det noteres også, at Kommissionen senere ventes at fremlægge forslag om eventuel suspendering af (en del af) forpligtelserne under EU's struktur- og investeringsfonde (ESIF) overfor Portugal og Spanien. Regeringen finder det vigtigt, at de to lande nu fremadrettet gennemfører de tiltag, som de har forpligtet sig til for at få reduceret deres underskud inden for de nye frister.